

GOEDE VRIJDAG 2018

*Wij horen orgelmuziek
Voorgangers komen naar voren.*

OPENINGSTEKST *Fulco*

LIED: RB 201p, 1.4.5. “Hoort, mensen broeders, die hier nu zijt”

NAAR JESAJA (*lector 1*)

Hij is door de mensen veracht en verstoten;
man van smarten door zijn lijden getekend.
Ze hebben Hem mishandeld en Hij verdroeg het gelaten,
heeft nauwelijks een klacht geuit.
Als een lam voor zijn scheerders
was Hij met stomheid geslagen
Hij is uit het land van de levenden gestoten,
als een goddeloze weggewerkt.
Hij die geen onrecht verdroeg en geen leugen spreken kon.
Het kwaad van de wereld heeft Hem gebroken,
de misdaad Hem gedood.
Met alle zonden op zijn schouders is Hij gestorven.
Door de mensen veracht, door ons verstoten,
heeft Hij gedaan wat van Hem werd gevraagd,
heeft Hij de wil van God volbracht.

LIED: RB 209p “Gedenken wij dankbaar de daden des Heren”

Wij horen het lijdensverhaal, uit het Evangelie van Marcus

I In Getsemane Mc. 14, 32-42 (*lector 2*)

Ze kwamen bij een plek die Getsemane heet,
en Hij zei tegen zijn leerlingen:
‘Ga hier zitten, terwijl Ik ga bidden.’
En Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee
en begon angstig en onrustig te worden, en zei tegen hen:

‘Ik ben dodelijk bedroefd. Blijf hier, en blijf wakker.’
Hij ging een eindje verder en wierp zich op de grond.
Hij bad dat dit uur, als het mogelijk was,
aan Hem voorbij zou gaan.
‘Abba, Vader,’ bad Hij, ‘U kunt alles.
Neem deze beker van Mij weg.
Maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt.’
Hij ging terug en vond hen in slaap, en Hij zei tegen Petrus:
‘Simon, slaap je? Kon je niet één uur wakker blijven?
Blijf wakker en bid dat jullie in de beproeving niet bezwijken.
De geest is wel van goede wil, maar het vlees is zwak.’
Hij ging weer bidden met dezelfde woorden.
Toen Hij weer terugkwam, vond Hij hen wederom in slaap,
want hun ogen waren zwaar,
en ze wisten niet wat ze Hem moesten antwoorden.
Hij kwam voor de derde keer en zei tegen hen:
‘Slaap nu maar rustig verder. Het is voorbij.
Het uur is gekomen;
nu wordt de Mensenzoon overgeleverd in de handen van de zondaars.
Sta op, laten we gaan. Kijk, hij die Mij overlevert, komt eraan.’

Stilte – beeldmeditatie (eenzaamheid)

LIED: RB 206p, 3. “Hoog op de berg voor even, niet eeuwig en voorgoed”

II Arrestatie van Jezus Mc. 14, 33-52 (lector 3)

Hij was nog niet uitgesproken of daar kwam Judas aan,
een van de twaalf, en hij had een hele bende bij zich
met zwaarden en knuppels,
gestuurd door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten.
Hij die Hem overleverde, had een teken met hen afgesproken:
‘Die ik zal kussen, die is het. Grijp Hem en zet Hem veilig vast.’
Toen hij eraan kwam, ging hij recht op Hem af en zei: ‘Rabbi’,
en kuste Hem.

Ze grepen Hem en overmeesterden Hem.
Een van de omstanders trok zijn zwaard,
sloeg in op de knecht van de hogepriester en hakte hem een oor af.
Daarop zei Jezus:
'Alsof Ik een bandiet ben, zo bent u met zwaarden en knuppels
op Mij afgekomen om Mij in handen te krijgen.
Dag in dag uit gaf Ik bij u in de tempel onderricht,
en u hebt Me niet opgepakt.
Maar de Schriften moeten in vervulling gaan.'
Ze lieten Hem allemaal in de steek en vluchtten weg.
Een jongeman volgde Hem
met slechts een linnen doek om het naakte lijf; ze grepen hem vast.
Maar hij liet de doek achter en vluchtte naakt weg.

Stilte – beeldmeditatie (verraad)

LIED: RB 206p, 7. "Het lijden niet ontlopen, maar moedig ondergaan"

III Verhoor door de hogepriester Mc. 14, 53-65 (lector 1)

Ze brachten Jezus naar de hogepriester,
en alle hogepriesters en oudsten en schriftgeleerden
kwamen bij elkaar.
Petrus was Hem op een afstand gevolgd
tot op de binnenplaats van het paleis van de hogepriester,
en hij zat zich daar tussen de knechten bij het vuur te warmen.
De hogepriesters en heel het Sanhedrin
zochten getuigenissen tegen Jezus
om Hem ter dood te kunnen brengen, maar ze vonden niets.
Want velen legden wel een valse verklaring tegen Hem af,
maar hun getuigenissen waren niet afdoende.
Ook stonden er enkelen tegen Hem op met de valse verklaring:
'We hebben Hem horen zeggen:
"Ik zal deze door mensenhanden gemaakte tempel afbreken
en in drie dagen een andere opbouwen,

die niet door mensenhanden gemaakt is.” ’
Maar zelfs dit getuigenis was niet afdoende.
De hogepriester trad naar voren en stelde Jezus de vraag:
‘U antwoordt niets? Wat brengen ze wel niet tegen U in!’
Maar Hij bleef zwijgen en antwoordde niets.
Weer stelde de hogepriester Hem een vraag en zei tegen Hem:
‘Bent u de Messias, de Zoon van de Gezegende?’
Jezus zei: ‘Ja, dat ben Ik,
en u zult de Mensenzoon zien,
gezeten aan de rechterhand van de Macht
en komend op de wolken van de hemel.’
De hogepriester scheurde zijn kleren en zei:
‘Waarvoor hebben we nog getuigen nodig?
U hebt de godslastering gehoord. Wat vindt u?’
Allen oordeelden dat Hij de doodstraf verdiend had.
Sommigen begonnen Hem te bespuwen,
deden Hem een blinddoek voor, sloegen Hem dan en zeiden:
‘Profeteer nu eens!’
De knechten gaven Hem een afranseling.

Stilte – beeldmeditatie (trial by media, roddel)

LIED: RB 214p, 1,2,3 “Christus heeft voor ons geleden”

IV Verloochening door Petrus Mc, 14, 66-72 (lector 2)

Terwijl Petrus beneden op de binnenplaats was,
kwam daar een slavin van de hogepriester aan.
Toen ze Petrus zag, die zich zat te warmen, keek ze hem aan en zei:
‘Jij was ook bij die Jezus van Nazaret.’
Maar hij ontkende dat:
‘Ik weet niet, ik begrijp niet waar je het over hebt.’
En hij ging naar buiten naar de voorhof. En er kraaide een haan.
Toen de slavin hem daar zag, begon ze opnieuw en zei tegen de
omstanders: ‘Dat is een van hen.’
Hij ontkende opnieuw.

Na een tijdje zeiden de omstanders op hun beurt tegen Petrus:
'Jij hoort inderdaad bij Hem, want je bent ook een Galileeër.'
Hij begon te vloeken en te zweren:
'Ik ken die man niet over wie jullie het hebben.'
Meteen kraaide voor de tweede keer de haan.
En Petrus herinnerde zich wat Jezus hem gezegd had:
'Voordat de haan twee keer kraait, zul je Me drie keer verloochenen.'
Hij barstte in tranen uit.

Stilte – beeldmeditatie (verloochenen)

LIED: NLB 576b: 5 "Ik dank U, o mijn vrede"

V Voor Pilatus Mc, 15, 1-5 (lector 3)

Toen de hogepriesters met de oudsten,
de schriftgeleerden en heel het Sanhedrin
meteen 's morgens vroeg een besluit genomen hadden,
boeiden ze Jezus, voerden Hem weg
en leverden Hem over aan Pilatus.
Pilatus stelde Hem de vraag:
'Bent U de koning van de Joden?'
Hij gaf hem ten antwoord:
'U zegt het zelf.'
De hogepriesters brachten vele beschuldigingen tegen Hem in.
Pilatus stelde Hem nogmaals een vraag:
'Antwoordt U niets? Kijk waar ze U allemaal van beschuldigen.'
Jezus antwoordde niets meer, tot verbazing van Pilatus.

Stilte – beeldmeditatie (onrecht, wegstijgen)

LIED: (melodie RB 204p, tekst NLB 1001:1)
"De wijze woorden en het groot vertoon"

VI Vrijlating van Barabbas Mc. 15, 6-15 (lector 1)

Bij een feest liet hij gewoonlijk één gevangene vrij,

degene om wie ze vroegen.
Een zekere Barabbas zat toen gevangen,
samen met de oproerlingen
die bij het oproer een moord hadden gepleegd.
De menigte kwam de trappen op
en begon te vragen dat hij voor hen zou doen wat hij altijd deed.
Pilatus antwoordde hun:
‘Wilt u dat ik u de koning van de Joden vrijlaat?’
Want hij merkte dat de hogepriesters
Hem uit afgunst overgeleverd hadden.
Maar de hogepriesters hitsten de menigte op,
dat hij liever Barabbas moest vrijlaten.
Waarop Pilatus hun weer zei:
‘Wat wilt u dan dat ik doe met Hem
die u de koning van de Joden noemt?’
Zij schreeuwden terug: ‘Kruisig Hem!’
Pilatus zei tegen hen:
‘Wat voor kwaad heeft Hij dan eigenlijk gedaan?’
Maar zij schreeuwden nog harder: ‘Kruisig Hem!’
Omdat Pilatus het volk tevreden wilde stellen, liet hij Barabbas vrij,
en Jezus liet hij geselen en leverde hij over om gekruisigd te worden.

Stilte – beeldmeditatie (volkswoede)

LIED: (melodie RB 204p, tekst NLB 537:3)
“En Jezus sprak: bemin uw vijand ook”

VII Bespotting door de soldaten Mc. 15, 16-20 (lector 2)

De soldaten namen Hem mee in het paleis,
dat wil zeggen: het pretorium, en ze riepen heel de cohort bij elkaar.
Ze deden Hem een purperen mantel om,
vlochten een krans van doorns en zetten Hem die op.
Ze begonnen Hem de groet te brengen:
‘Gegroet, koning van de Joden!’
Ze sloegen Hem met een rietstok op het hoofd,

spuwden Hem in het gezicht,
en knielden voor Hem neer om Hem te huldigen.
Toen ze zo de spot met Hem gedreven hadden,
namen ze Hem de purperen mantel af
en deden Hem zijn eigen kleren weer aan.
Toen brachten ze Hem naar buiten om Hem te kruisigen.

Stilte – beeldmeditatie (spot)

LIED: NLB 576b : 1 “O hoofd, vol bloed en wonden”

VIII Kruisiging Mc. 15, 21-26 (lector 3)

Ze dwongen een voorbijganger, Simon van Cyrene,
die van zijn akker kwam, de vader van Alexander en Rufus,
om zijn kruis te dragen.

Ze brachten Hem naar de plaats Golgota,
wat vertaald wordt met Schedelveld.

Ze gaven Hem wijn met mirre, maar Hij nam die niet aan.

Ze kruisigden Hem en ze dobbelden om zijn kleren
om te zien wie wat zou krijgen.

Het was het derde uur, toen ze Hem kruisigden.

Het opschrift met de reden van zijn veroordeling luidde:

De koning van de Joden.

Stilte – beeldmeditatie (onschuldige slachtoffers)

LIED: NLB 576b : 6 “Wanneer ik eens moet heengaan”

IX Bespoting aan het kruis Mc. 15, 27-32 (lector 1)

Samen met Hem kruisigden ze twee bandieten,
één rechts en één links van Hem.

De voorbijgangers lasterden Hem en zeiden hoofdschuddend:

‘Ha, jij die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt,
red jezelf en kom van het kruis af.’

In dezelfde trant dreven ook de hogepriesters

samen met de schriftgeleerden onder elkaar de spot met Hem:
'Anderen heeft Hij gered, zichzelf kan Hij niet redden.
De Messias, de koning van Israël;
laat Hij nu van het kruis afkomen, zodat we zien en geloven.'
Ook degenen die samen met Hem gekruisigd waren,
maakten beledigende opmerkingen tegen Hem.

Stilte – beeldmeditatie (sarcasme)

LIED: RB 204p.4 "De stem van God was in de dood verstomd"

X Jezus' dood Mc. 15, 33-39 (lector 2)

Toen het zesde uur aangebroken was,
viel er duisternis over het hele land, tot aan het negende uur.
Op het negende uur riep Jezus met luide stem:
'Eloi, Eloi, lema sabachtani?'
Dat betekent: Mijn God, mijn God,
waarom hebt U Mij in de steek gelaten?
Sommige omstanders die het gehoord hadden, zeiden:
'Hoor, Hij roept Elia!'
Een van hen rende weg, doopte een spons in wijn,
stak die op een rietstok en wilde Hem te drinken geven.
'Laten we eens kijken of Elia Hem eraf komt halen', zei hij.
Maar Jezus had, na het slaken van een luide kreet, de geest gegeven.
Het voorhangsel in de tempel
scheurde van boven tot beneden in tweeën.
Toen de centurio die tegenover Hem stond,
zag dat Hij op deze manier de geest gaf, zei hij:
'Inderdaad, die man was de Zoon van God.'

STILTE en doven van de paaskaars (koster)

Bewieroking van het kruis. Wilbert

Bloemenhulde.

LIED: RB 217p (melodie NLB 577)
“Lam Gods, dat zo onschuldig, zo eindeloos geduldig”

BELIJDENIS naar Filipp. Jacqueline

V. Een mens, verraden en vernederd,
gehangen als een slaaf, vermoord.
Jezus van Nazaret is niet de enige
die roept: Waarom hebt Gij mij verlaten?
Midden in ons leven staat het kruis
van ontrouw en van haat, lijden en dood.
Maar laten wij rechtop gaan staan:
deze Jezus, levend als geen ander,
gehoorzaam tot de dood,
Hij heeft het uitgehouden.
Hij zal niet te schande worden.
Wij noemen zijn naam met ere,
wij belijden: Hij was een zoon van God,
Hij, Jezus Christus, de Heer.

Hij die bestond in goddelijke majesteit
heeft zich niet willen vastklampen
aan de gelijkheid met God.

- A. Hij heeft zichzelf ontledigd
en het bestaan van een slaaf op zich genomen.
Hij is aan de mensen gelijk geworden.
- V. En als mens verschenen
heeft Hij zich vernederd
door gehoorzaam te worden tot de dood,
tot de dood aan het kruis.
- A. Hij is gehoorzaam geworden tot de dood,
tot de dood aan het kruis.

- V. Daarom heeft God Hem hoog verheven
en Hem de naam verleend
die boven alle namen is.
- A. Opdat bij het noemen van zijn naam
ieder knie zich zou buigen
in de hemel, op aarde en onder de aarde.
- V. Opdat iedere tong zou belijden,
tot eer van God de Vader:
Jezus Christus is de Heer.
- A. Tot eer van God de Vader:
Jezus Christus is de Heer.

Mc. 15, 40-47

Begravenis (*lector 3*)

Op een afstand stonden er ook vrouwen toe te kijken,
onder wie Maria van Magdala,
Maria de moeder van Jakobus de jongere en Joses, en Salome,
die Hem waren gevolgd toen Hij in Galilea was
en Hem onderhouden hadden,
en nog veel andere vrouwen die met Hem
naar Jeruzalem waren opgetrokken.
En toen het avond geworden was
- het was voorbereidingsdag, dat wil zeggen de dag vóór de sabbat -
durfde Jozef van Arimatea, een vooraanstaand lid van de raad,
die zelf ook leefde in de verwachting van het koninkrijk van God,
het aan om naar Pilatus te gaan en het lichaam van Jezus te vragen.
Pilatus was verbaasd dat Hij al dood zou zijn,
en hij riep de centurio bij zich en vroeg hem of Hij al gestorven was.
Toen hij dat van de centurio vernomen had,
gaf hij het lijk aan Jozef.
Deze kocht een linnen doek, nam Hem van het kruis af,
en wikkelde Hem in het linnen;
hij legde Hem in een graf dat in de rots was uitgehouwen,

en hij rolde een steen voor de ingang van het graf.
Maria van Magdala en Maria van Joses
keken toe waar Hij werd neergelegd.

Stilte.

In stilte gaan wij weg.